

Jak na letní brigádu?

První krok do světa práce i daní

Pro spoustu mladistvých je to první ochutnávka pracovního života. Nediskutuje se s budíkem, šéfem ani s první výplatou. Ale pozor, nejde jen o více či méně lehko vydělané peníze. Platí tu pravidla, zákony a taky daně. I když se o nich nemluví tolik, jak by zasloužily.

Od 15 let s podpisem, od 16 naplno

V České republice může mladistvý začít legálně pracovat od 15 let. Ovšem až po ukončení povinné školní docházky, tedy většinou po deváté třídě. Navíc **musí mít podepsanou smlouvu a zároveň souhlas zákonného zástupce.**

Pokud je mladému brigádníkovi 16 a více let, podpis rodiče není třeba, ale stále při práci platí přísnější pravidla ochrany zdraví a bezpečnosti. Jak to vypadá konkrétně? **Pracovní doba nesmí přesáhnout 8 hodin denně a 40 hodin týdně.** Do této doby se započítávají i další činnosti včetně studia. **Práce v noci je zakázaná,** také fyzicky náročné úkoly jsou mimo hru. Pozor, **mladiství také nesmějí manipulovat s alkoholem!**

Když smlouva, tak písemná

Nezáleží na tom, jestli jde o roznášení letáků, pomoc na koupališti nebo práci za barem, bez smlouvy by

žádná taková brigáda neměla probíhat. **Zákoník práce pojem brigáda nezná.**

Nejčastější formou je dohoda o provedení práce (DPP) nebo dohoda o pracovní činnosti (DPČ). I když jsou si názvy podobné, každá má jiná pravidla. **U DPP může zaměstnanec odpracovat maximálně 300 hodin ročně u jednoho zaměstnavatele. DPČ je vhodná pro delší nebo pravidelnou práci, ale je limitována 20 hodinami týdně.** V obou případech platí, že smlouva musí být písemná a podepsaná oběma stranami.

Daně, ach, daně

Informace, že brigádník „dohodář“ nemusí danit, je bohužel mylná. Do hry totiž vstupuje mnoho faktorů. **Způsob zdanění je v některých případech závislý na typu smlouvy, výši měsíčního výdělku i na tom, zda brigádník u zaměstnavatele podepsal prohlášení poplatníka (tzv. růžový formulář) či nikoliv.** Proto je dobré předem si zjistit podrobnější informace přesně podle konkrétní situace.

Brigáda není otročina, ale zkušenost

Letní brigáda není jen o penězích. Je to vstupenka do světa dospělých povinností, ale taky první krok k samostatnosti, odpovědnosti a poznání vlastní hodnoty. Někdo si zamiluje práci s lidmi, jiný si uvědomí, že prodávat zmrzlinu ve 30 stupních není jeho životní sen. V každém případě **jde o cennou zkušenost**, ať už člověk zakopává o palety v supermarketu nebo zalévá záhonky v městském parku.

Jaké jsou podle vás **nejoblíbenější letní brigády pro současnou generaci náctiletých**? Podle průzkumů a statistik vedou:

1. **prodej zmrzliny a stánkový prodej**
2. **administrativní výpomoc a recepce**
3. **práce v gastronomii**
4. **sběr ovoce a zemědělské práce**
5. **pomocné práce ve skladu a výrobě**
6. **letní tábory**
7. **úklidové práce**
8. **roznášení letáků a venčení domácích mazlíčků**
9. **doučování**

Mladí lidé často preferují práce, kde mají kontakt s lidmi, něco nového se naučí (např. v administrativě, marketingu, IT). Oblíbené jsou **práce, v nichž mohou uplatnit cizí jazyk**

Podle zaměstnavatelů a pracovních agentur je pro začínající brigádníky důležité dobré pracovní prostředí nebo místo, na kterém mají možnost flexibilního rozvržení práce. Spolu s tím, jak konkurence na pracovním trhu roste, se firmy snaží brigádníky nalákat zajímavými benefity. Typicky to je třeba cafeteria systém, příspěvek na dopravu nebo bonus za doporučení kamaráda.

Na co si dát pozor?

Kromě smlouvy a výše zmíněných právních podmínek by si mladí brigádníci měli hlídat i to, kde a pro koho pracují. **Nabídky bez smlouvy, s platbou „na ruku“ nebo nereálnými sliby „tisíce za pár hodin nenáročné práce“ bývají často podvodné nebo nelegální.** Ideální je využít ověřené pracovní portály, studentské agentury nebo známé firmy, kde už někdo z okolí pracoval. Přece jen platí, že první výplata chutná nejlíp, když je vydřená a bez problémů s úřady.

Změny klepou na dveře

Novela zákoníku práce by mohla ovlivnit i zaměstnávání mladistvých. V platnost by měla vstoupit v červnu 2025.

Přináší třeba snížení hranice věku. Mladiství budou moci pracovat již od 14 let, a to i bez ukončení povinné školní docházky. Ovšem taková práce bude povolena pouze během hlavních letních prázdnin (červenec a srpen). Zaměstnání bude možné pouze na základě DPP nebo DPČ, pro uzavření pracovního vztahu bude vyžadován písemný souhlas rodičů nebo zákonných zástupců. Maximální rozsah sjednané práce bude 7 hodin denně a 35 hodin týdně. Práce musí být lehkého charakteru, zařazená do první kategorie podle zákona o ochraně veřejného zdraví.

Mladiství ve věku 15 až 18 let, kteří ukončili povinnou školní docházku, by nově mohli uzavírat pracovní smlouvy, DPP i DPČ bez nutnosti souhlasu rodičů. Pracovat mohou maximálně 8 hodin denně a 40 hodin týdně, přičemž se započítávají všechny pracovněprávní vztahy dohromady.

Po 4,5 hodinách práce musí mít přestávku v délce nejméně 30 minut. Odpočinek mezi směny nesmí být kratší než 12 hodin a týdně musí mít mladiství minimálně 48 hodin nepřetržitého volna.

Nadále je zakázána práce přesčas, noční práce, práce s nebezpečnými látkami, manipulace s výbušninami nebo těžká fyzická práce. Zaměstnavatel je povinen zajistit vstupní lékařskou prohlídku, jejíž náklady hradí.

Novelizace se dotkne také daňových záležitostí. Měsíční příjem brigádníka na DPP nebude podléhat odvodu pojistného na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění, pokud u jednoho zaměstnavatele nedosáhne rozhodné částky, která bude nově stanovena ve výši 25 % průměrné mzdy. Pro rok 2025 to představuje částku 11 500 Kč. Stejný limit bude platit i pro možnost zdanění příjmu z DPP srážkovou daní.